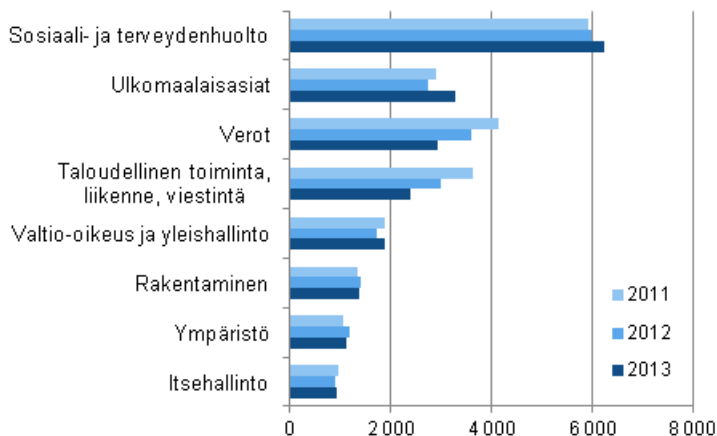

Hallinto-oikeuksien ratkaisut 2013

Hallinto-oikeudet ratkaisivat 20 200 asiaa vuonna 2013

Hallinto-oikeudet käsittelivät vuonna 2013 yhteensä 20 200 asiaa, mikä on 2 prosenttia vähemmän kuin edellisenä vuotena. Sosiaali- ja terveydenhuollon asiat pysyivät suurimpana asiaryhmänä, mutta toiseksi nousivat ulkomaalaisasiat. Veroasiat ja taloudelliseen toimintaan, liikenteeseen ja viestintään liittyvät asiat vähenivät huomattavasti. Tiedot käyvät ilmi Tilastokeskuksen julkaisemista luvuista.

Hallinto-oikeuksissa ratkaistut asiat vuosina 2011–2013

Sosiaali- ja terveydenhuollon asioiden määrää kasvatti erityisesti lastensuojeluasiat. Ulkomaalaisasioita ratkaistiin viidennes enemmän kuin vuonna 2012. Määrällisesti eniten lisääntyivät oleskelulupa-asiat ja nopeutetun käsittelyn turvapaikka-asiat. Veroasioita ratkaistiin lähes viidennes vähemmän kuin vuonna 2012. Tämä johtui pääosin autoverovalitusten määrän pienenemisestä. Autoverovalitusten määrä on tippunut parin vuoden takaisista huippulukemista reilusti alle kymmenesosaan. Liikenne- ja viestintäasioiden määrä väheni myös lähes viidennes. Tähän syynä oli ajoneuvojen siirtämistä koskevien maksuasioiden väheneminen kymmenesosaan ja myös televisiomaksuasioiden vähentyminen. Toisaalta taas pysäköintivirhemaksuja koskevat asiat lisääntyivät lähes kolmanneksen.

Vuonna 2013 hallinto-oikeuksiin saapui 19 500 asiaa, mikä on 145 asiaa enemmän kuin edellisenä vuotena. Vuodelta 2013 vuodelle 2014 siirtyi 11 900 asiaa eli lähes 400 asiaa enemmän kuin vuotta aiemmin. Hallinto-oikeuksien käsittelemät asiat muodostuvat valituksista, hallintoriita-asioista, hakemuksista, alistuksista ja kanteluista.

Keskimääräinen käsittelyaika kaikissa hallinto-oikeuksien ratkaisemissa asioissa oli 7,8 kuukautta. Käsittelyajat vaihtelevat eri asiaryhmien välillä. Vuonna 2013 pisimpään veivät veroasiat (12,2 kk), ympäristöasiat (10,7 kk) ja rakentamiseen liittyvät asiat (10,6 kk). Sosiaali- ja terveydenhuollon asiat käsiteltiin nopeimmin, keskimäärin 4,5 kuukaudessa. Sosiaaliasiat ratkaistiin keskimäärin seitsemässä kuukaudessa ja terveydenhuollon sekä sairaanhoidon asiat keskimäärin 1,4 kuukaudessa. Terveydenhuollon ja sairaanhoidon asioista 94 prosenttia oli hallinto-oikeuksille vahvistettavaksi alistettuja viranomaispäätöksiä, jotka koskivat hoitoon määräämistä mielenterveysasiassa.

Sisällys

Taulukot

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Hallinto-oikeuksissa ratkaistut asiat asiaryhmittäin 2009–2013	4
Liitetaulukko 2. Hallinto-oikeuksissa vireillä olleet asiat hallinto-oikeuksittain 2013.....	5
Laatuseloste: Hallinto-oikeuksien ratkaisut.....	6

Liitetaulukot

Liitetaulukko 1. Hallinto-oikeuksissa ratkaistut asiat asiaryhmittäin 2009–2013

Asiaryhmä	2013	2012	2011	2010	2009
YHTEENSÄ	20 187	20 586	21 850	22 855	21 495
1 VALTIO-OIKEUS JA YLEISHALLINTO	1 880	1 736	1 887	2 020	1 762
11 Valtio-oikeus	175	84	78	162	180
- joista kansalaisuusasiat	173	82	65	160	178
12 Yleishallinto-oikeus	579	544	632	676	667
- joista asiakirjajulkisuus	122	80	108	87	95
- joista oikeusavun myöntäminen, avustajan määrääminen ja palkkio	109	64	73	142	167
13 Opetus- ja sivistystoimi	549	406	483	448	418
- joista perusopetus ja lukio	444	308	382	357	318
14 Valtion virkamiehet	38	45	29	27	43
15 Työvoima-asiat	123	151	104	58	85
16 Turvallisuus, yleinen järjestys ja eräät luvat	416	506	561	649	369
- joista ampuma-aseasiat	325	420	492	563	327
2 ITSEHALLINTO	930	903	965	1 226	991
22 Kunnallisasiat	861	837	919	1 155	928
- joista palvelussuhdeturva (kunnat ja kuntayhtymä)	147	72	167	341	76
23 Kirkollisasiat	69	66	46	71	63
24 Saamelaisasiat	-	-	-	-	-
3 ULKOMAALAISIASIAT	3 265	2 727	2 887	2 671	1 886
31 Ulkomaalaisasiat	3 265	2 727	2 887	2 671	1 886
- joista oleskeluluvat perheiden yhdistämisen perusteella	904	741	544	468	385
- joista muut oleskeluluvat	936	624	673	613	439
- joista karkottaminen	137	100	81	71	61
- joista ulkomaalaisen käännyttäminen	181	139	160	109	116
- joista turvapaikka-asiat	405	588	827	416	176
- joista turvapaikka-asiat / nopeutettu käsittely	562	444	532	945	663
- joista muukalaispassit ja muut matkustusasiakirjat	79	39	35	31	30
4 RAKENTAMINEN	1 362	1 406	1 350	1 530	1 629
41 Maankäyttö- ja rakennusasiat	1 315	1 339	1 287	1 438	1 540
- joista poikkeaminen (maankäyttö- ja rakennusasiat)	315	325	335	315	326
- joista rakennuslupa	211	195	174	182	216
42 Tieasiat	28	42	38	73	66
43 Kiinteistöasiat	19	25	25	19	23
5 YMPÄRISTÖ	1 123	1 180	1 063	1 200	1 306
51 Ympäristönsuojelu	631	673	650	678	758
- joista ympäristölupa-asiat	385	393	373	350	448
52 Vesitalous	254	290	210	234	205
53 Ympäristönsuojelulaissa ja vesilaissa tarkoitettua yhteiskäsittelyä koskevat asiat	17	20	20	43	78
54 Luonnonsuojelu	208	178	164	232	243
55 Ulkoilu ja leirintä	1	9	7	2	1
56 Asuntotuotanto ja asuntoasiat	12	10	12	11	21
6 SOSIAALI- JA TERVEYDENHUOLTO	6 238	5 998	5 922	6 636	7 134
61 Sosiaaliasiakirjat	3 507	3 376	3 132	3 815	4 307
- joista toimeentulotuen myöntäminen	845	927	821	951	992

Asiaryhmä	2013	2012	2011	2010	2009
- joista toimeentulotuen takaisinperintä	102	70	34	84	90
- joista vammaispalvelu	436	490	447	487	454
- joista omaishoidon tuki	142	124	108	175	164
- joista sosiaalihuollon asiakasmaksut	207	153	117	196	162
- joista huostaanotto ja sijaishuoltoon sijoittaminen	685	676	735	743	691
- joista kiireellinen sijoitus ja sen jatkaminen	381	274	280	516	1 041
- joista yhteydenpidon rajoittaminen	222	194	164	165	203
62 Terveystieteiden ja sairaanhoito	2 712	2 589	2 761	2 787	2 772
- joista hoitoon määrääminen mielenterveysasiassa	2 556	2 464	2 641	2 664	2 699
63 Lääkeasiat ja apteekkilaitos	19	33	29	34	55
7 TALOUDELLINEN TOIMINTA MUKAANLUKUIEN LIIKENNE- JA VIESTINTÄASIAT	2 391	2 985	3 624	3 219	3 090
71 Oikeushenkilöt ja teollisoikeudet	27	31	20	21	26
72 Elinkeinoasiat	139	118	90	111	136
73 Maa- ja metsätalous	29	48	47	47	42
74 EU:n rakennerahastojen tukitoimet	8	13	9	17	22
75 Liikenne ja viestintä	2 188	2 775	3 458	3 023	2 864
- joista ajokortti, ajo-oikeus ja ammattiajolupa	559	535	567	561	540
- joista televisiomaksut	366	617	797	827	948
- joista pysäköintivirhemaksut	900	685	928	730	738
- joista ajoneuvojen siirtämistä koskeva maksu	61	656	833	552	255
8 VEROT	2 925	3 607	4 124	4 294	3 658
81 Tulo- ja varallisuusvero	1 414	1 629	1 712	1 822	1 994
- joista henkilökohtaisen tulon verotus	802	1 041	1 117	1 216	1 354
- joista elinkeinotulon verotus	287	311	305	330	359
82 Arvonlisävero	531	441	335	435	694
- joista arvonlisäveroa koskevat valitukset	488	402	298	404	650
83 Ajoneuvoja koskevat verot ja maksut	495	994	1 652	1 545	443
- joista autoverovalitukset	111	658	1 474	1 497	398
- joista ajoneuvovero	354	323	160	24	26
84 Valmisteverot ja tulliasiat	118	95	117	176	111
85 Muut verot ja verotusmenettely	367	448	308	316	416
9 MUUT ASIAT	73	44	28	59	39
91 Eläkeasiat	1	-	-	-	-
99 Muut asiat	72	44	28	59	39

Liitetaulukko 2. Hallinto-oikeuksissa vireillä olleet asiat hallinto-oikeuksittain 2013

Hallinto-oikeus	Edelliseltä vuodelta siirtyneet asiat	Vuoden aikana saapuneet asiat	Vuoden aikana ratkaistut asiat	Seuraavaan vuoteen siirtyneet asiat	Asioiden käsittelyaika keskimäärin, kk
Yhteensä	12 479	19 458	20 187	11 870	7,8
Helsingin hallinto-oikeus	5 419	7 418	8 041	4 839	8,7
Hämeenlinnan hallinto-oikeus	1 840	2 657	2 674	1 836	8,0
Kouvolan hallinto-oikeus	829	1 227	1 144	929	8,4
Kuopion hallinto-oikeus	827	2 199	2 310	717	4,4
Rovaniemen hallinto-oikeus	272	641	551	363	5,7
Oulun hallinto-oikeus	962	1 239	1 312	914	9,9
Turun hallinto-oikeus	978	2 021	2 186	813	5,7
Vaasan hallinto-oikeus	1 352	2 056	1 969	1 459	8,4

Laatuseloste: Hallinto-oikeuksien ratkaisut

1. Tilastotietojen relevanssi

Tilastokeskuksen tuottama Hallinto-oikeuksien ratkaisut -tilasto keskittyy kuvaamaan hallinto-oikeuksien toimintaa alueellisesti ja asian laadun mukaan sekä ratkaisuun kulunutta aikaa. Tilastovuodesta 2005 lähtien tilastossa on myös tiedot edelliseltä vuodelta siirtyneistä, tilastovuonna saapuneista ja seuraavaan vuoteen siirtyneistä asioista.

Hallintotuomioistuimia ovat hallinto-oikeudet ja korkein hallinto-oikeus. Hallinto-oikeudet käsittelevät ja ratkaisevat eri viranomaisten päätöksistä tehtyjä hallintovalituksia, kunnallisvalituksia, hallintoriita-asioita ja muita niiden toimivaltaan kuuluvia asioita. Niiden toimintaa säätelee hallinto-oikeuslaki (430/1999). Hallintoriita-asia tulee vireille hakemuksella. Hallinto-oikeuden ratkaisuista voidaan useimmissa asioissa valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen tai ainakin hakea valituslupaa korkeimmalta hallinto-oikeudelta.

Vero- ja kunnallisasioissa sekä monissa sosiaaliasioissa valituksen voi tehdä hallinto-oikeuteen vasta sen jälkeen kun valittaja on hakenut oikaisua päätöksen tehneeltä viranomaiselta virkamieslautakunnan päätöksiin.

Eräissä asiaryhmissä kuten arvonlisäveroasioissa ja turvapaikka-asioissa oikeuskäsittely on keskitetty Helsingin hallinto-oikeuteen. Valitukset ympäristönsuojelulain ja vesilain mukaisista viranomaisten päätöksistä on keskitetty Vaasan hallinto-oikeuteen.

Vuoden 2008 alussa voimaan tulleen lastensuojelulain myötä lasten huostaanottoa ja sijaishuoltoon sijoittamista koskevia asioita käsitellään hallinto-oikeuksissa. Jos 12 vuotta täyttänyt lapsi tai hänen huoltajansa vastustavat huostaanottoa, asian ratkaisee hallinto-oikeus. Samoin kiireellisen sijoittamisen jatkamista koskeva hakemus tehdään hallinto-oikeudelle. Hallintoasiain nimikkeistöön on lisätty lasten huostaanottoa ja sijoittamista koskevat asianimikkeet.

Tilastoyksikkönä on asia. Asian käsittelyyn hallinto-oikeudessa kulunut aika lasketaan vireilletulopäivästä ratkaisupäivään. Veroasioissa vireilletulopäivä on joko verotoimistoon saapumispäivä tai verolautakunnan oikaisupäätöspäivä.

Tallennettaessa hallinto-oikeuden käsittelyyn tullutta asiaa asiankäsittelyjärjestelmään käytetään asialuokitukseksi Hallintoasiain nimikkeistöä. Nimikkeistöstä valitaan yksi asiaa kuvaava asianimikekoodi. Mikäli juttu sisältää useita vaatimuksia, merkitään keskeisimmän asian asianimikekoodi.

Tilaston aihealueella ei ole käytössä kansainvälisiä standardeja.

Tilasto perustuu hallinto-oikeuksien asianhallintajärjestelmästä saatuihin tietoihin. Järjestelmästä saadut tiedot soveltuvat hyvin ja kattavasti hallinto-oikeuksien ratkaisuja kuvaavan tilaston laadintaan.

Tilastokeskuksen tehtävänä on laatia yhteiskuntaoloja koskevia tilastoja (Laki tilastokeskuksesta 24.1.1992/48). Näihin kuuluvat myös oikeustilastot. Tilastokeskuksen työjärjestys määrittää Väestö- ja elinolotilastot oikeudellisia oloja kuvaavien tilastojen tekijäksi (Tilastokeskuksen työjärjestys, TK-00-1497-12).

Tietoja käytetään hallinto-oikeuksien toimintaa kuvaavien tilastojen laadintaan. Tilasto on osa tuomioistuinten toimintaa ja oikeusoloja kuvaavia tilastoja Suomessa. Pääasiallisia käyttäjiä ovat oikeushallinto, tutkijat, lakimiehet ja media.

2. Tilastotutkimuksen menetelmäkuvaus

Tilasto perustuu kokonaisuaineistoon. Perusjoukkona tässä tilastossa on tilastovuonna vireillä olleet asiat (ts. saapuneet, edelliseltä vuodelta siirtyneet, ratkaistut ja seuraavaan vuoteen siirtyneet asiat). Aineistossa on asioittain muuttujatietoja, kuten laatuun ja käsittelyaikaan liittyviä tietoja hallinto-oikeuksittain.

Tilaston perusaineisto on saatu oikeusrekisterikeskuksen ylläpitämästä hallinto-oikeuksien asianhallintajärjestelmästä. Ahvenanmaan hallintotuomioistuin ei ole mukana tilastossa.

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Tilastossa ovat kaikki hallinto-oikeuksien vuoden aikana ratkaisemat asiat lukuun ottamatta Ahvenanmaan hallintotuomioistuinta. Tilaston perusaineiston laatua voidaan pitää hyvänä.

Aineistolle tehdään tilastokeskuksessa tarkistus- ja loogisuusajoja ja tarvittaessa tiedonantajalle lisäkyselyjä. Aineistoa aina myös verrataan aiempiin vastaaviin tilastoihin ja muihin tietolähteisiin. Mahdolliset havaitut virheet ja puutteet korjataan lopulliseen tilastoaineistoon.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Tilasto tuotetaan vuosittain. Tilastovuotena on kalenterivuosi. Tilaston perusaineisto poimitaan tilastovuotta seuraavan vuoden tammikuussa. Tulokset valmistuvat tilastovuotta seuraavan syksyn aikana. Julkaistut tiedot ovat lopullisia. Julkistamiskalenterin verkko-osoite:

<http://tilastokeskus.fi/ajk/julkistamiskalenteri/index.html>.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Tietoja hallinto-oikeuksien ratkaisemista asioista on saatavissa tilastokeskuksen verkkosivuilta maksuttomasta PX-Web Statfin -tietokantapalvelusta sekä tilaston kotisivuilta verkko-osoitteesta <http://tilastokeskus.fi/til/haloikr/index.html>. Tarkempia tietoja voi kysellä myös suoraan tilastokeskuksen oikeustilastoista. Aineistosta on mahdollista tehdä tilauksesta erityisselvityksiä.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Yleisten hallintotuomioistuinten yhteinen uusi Hallintoasiain nimikkeistö otettiin hallinto-oikeuksissa käyttöön vuoden 2005 alussa. Sama nimikkeistö on käytössä myös korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Asiaryhmittäin tilasto ei ole täysin vertailukelpoinen vuodesta 2005 lähtien aikaisempien vuosien kanssa. Aikasarja vuosilta 1999 - 2004 on katkennut ja vuodesta 2005 alkaa uusi aikasarja.

Hallinto-oikeusuudistus tuli voimaan 1.11.1999. Lääninoikeuksien (11) tilalle muodostettiin kahdeksan alueellista hallinto-oikeutta. Hallinto-oikeuksien tuomiopiirit muodostuvat yhdestä tai useammasta maakunnasta. Lääninoikeudet olivat tuomiopiireiltään ja asiamääriltään hyvin erikokoisia ja uudistuksen tavoitteena oli, että hallinto-oikeuksien käsiteltäviksi tulevat asiat jakautuisivat mahdollisimman tasaisesti tuomioistuinten kesken ja että suurempien yksiköiden johdosta kaikissa hallintotuomioistuimissa olisi eri asiaryhmien riittävä asiantuntemus.

Vaasan hallinto-oikeus perustettiin yhdistämällä vesiyltioikeus ja Vaasan lääninoikeus.

Muutokset Hallintoasiain nimikkeistössä:

Vuonna 2009 lisättiin nimikkeet Uskonnonvapaus (1106), Patentti, hyödyllisyysmalli ja integroitu piiri (7104).

Vuonna 2010 lisättiin nimike Muu valtio-oikeusasia (1199).

Vuonna 2012 lisättiin nimike Verkkotunnus (7106).

Vuonna 2013 lisättiin nimike Ydinenergialain mukainen asia (5157).

7. Yhtenäisyys

Tilasto sisältää kaikki vuoden aikana ratkaistut asiat lukuun ottamatta Ahvenanmaan hallintotuomioistuinta.

Tilastossa käytetyt asialuokitukset vuosilta 1999 -2004 ja alueluokitukset ovat Tilastokeskuksen PX-Web StatFinissä Oikeus-aihealueella. Verkko-osoite: http://pxweb2.stat.fi/database/StatFin/databasetree_fi.asp

Vuoden 2005 alussa käyttöön otettu Hallintoasiain nimikkeistö on Tilastokeskuksen PX-Web StatFin -tietokantapalvelussa sekä Luokitukset-sivustolla suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi.

Verkko-osoite: <http://tilastokeskus.fi/meta/luokitukset/hallintoasiat/001-2013/index.html>

Lisätietoja

Heli Hiltunen 029 551 3314

Vastaava tilastojohtaja:

Riitta Harala

oikeus@tilastokeskus.fi

www.tilastokeskus.fi

Lähde: Oikeustilastot, Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

---

*Tietopalvelu ja viestintä, Tilastokeskus
puh. 029 551 2220
www.tilastokeskus.fi*

*Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi*

*ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1798-1298 (pdf)*